

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XVII
GİRİŞ.....	1

BÖLÜM I GENEL OLARAK FRANCHISE SÖZLEŞMESİ, SONA ERMESİ VE SONUÇLARI

I. GENEL OLARAK FRANCHISE SÖZLEŞMESİ	5
A. Franchise Terimi ve Franchise'ın Tarihi Gelişimi.....	5
B. Franchise Sözleşmesinin Sınıflandırılması	7
1. Ürün – İşletme Franchisingi.....	7
2. Üretim – Hizmet Franchisingi.....	8
3. Yavru Şirket – Master Franchising	9
4. Yaygın Kullanılan Diğer Sınıflandırmalar	10
C. Franchise Sözleşmesinin Tanımı.....	11
1. Genel Olarak.....	11
2. Karşılaştırmalı Hukukta.....	11
3. Türk Hukuku'nda	13

D. Franchise Sözleşmesinin Hukuki Niteliği.....	15
1. Genel Olarak.....	15
2. Sürekli Borç Doğuran Sözleşme Olması.....	18
3. Karşılıklı Borç Doğuran Sözleşme Olması	18
4. Çerçeve Sözleşme Olması.....	18
5. Standart Sözleşme Olması.....	19
E. Franchise Sözleşmesinde Şekil.....	20
F. Franchise Sözleşmesi ve Tahkim Şartı.....	21
II. FRANCHISE SÖZLEŞMESİNİN ESASLI UNSURLARINI OLUŞTURAN BORÇLAR	23
A. Franchise Veren Borçları.....	23
1. Franchise Sistemini ve Bu Sisteme Konu Gayri Maddi Hakları Franchise Alana Kullandırma.....	23
a. Genel Olarak.....	23
b. Franchise Sistemi.....	24
c. Konusu	26
aa. Marka.....	26
bb. Patent.....	27
cc. Know – How	28
dd. Ticaret Unvanı ve İşletme Adı.....	29
2. Franchise Alanı Koruma ve Destekleme	29
B. Franchise Alanın Borçları	31
1. Mal veya Hizmet Sürümünü Kendi Nam ve Hesabına Yapmak Suretiyle Sürümü Arttırma	31
2. Franchise Sistemindeki Fikri ve Sınai Hakları Kullanma	31
3. Franchise Veren Talimatlarına Uyuma	32
4. Ücret Ödeme	32
C. Tekel Hakkının Franchise Sözleşmesinin Esaslı Unsuru Olup Olmadığı Sorunu	34
III. FRANCHISE SÖZLEŞMESİNİN BENZER SÖZLEŞMELERLE KARŞILAŞTIRILMASI.....	37
1. Acentelik Sözleşmesiyle Karşılaştırılması.....	37

2. Tek Satıcılık Sözleşmesiyle Karşılaştırılması	38
3. Hizmet Sözleşmesiyle Karşılaştırılması	40
4. Vekalet Sözleşmesiyle Karşılaştırılması.....	40
5. Adi Ortaklık Sözleşmesiyle Karşılaştırılması.....	42
6. Lisans Sözleşmesiyle Karşılaştırılması.....	42
7. Know – How Sözleşmesiyle Karşılaştırılması.....	44
IV. FRANCHISE SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ	44
A. Genel Olarak.....	44
B. Franchise Sözleşmesinin Tarafların Kararıştırdığı Sürenin Bitimi ile Sona Ermesi	45
C. Franchise Sözleşmesinin Ölüm, Ehliyetin Kaybı ve İflas Nedeni ile Sona Ermesi	46
D. Franchise Sözleşmesinin Olağan Fesih Yoluyla Sona Erdirilmesi	47
E. Franchise Sözleşmesinin Olağanüstü Fesih Yoluyla Sona Erdirilmesi	49
V. FRANCHISE SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİNİN SONUÇLARI	51
A. Genel Olarak.....	51
B. Fikri ve Sınai Unsurların Kullanımına Son Verilmesi ve Tasfiyeye Yardım Etme Borcu	51
C. Sözleşmenin Sona Ermesi Sonrası Rekabet Yasağı	52
D. Sır Saklama Borcu	53
E. Denkleştirme İstemi.....	54

BÖLÜM II

FRANCHISE ALANIN DENKLEŞTİRME İSTEMİ

I. TERMİNOLOJİ	55
II. DENKLEŞTİRME İSTEMİNİN HUKUKİ NİTELİĞİ, AMACI VE İŞLEVİ	57

A. Öğretideki Görüşler.....	57
1. Denkleştirme İsteminin Tazminat Olmadığı Düşüncesi.....	57
2. Denkleştirme İsteminin Sebepsiz Zenginleşme ile İlişkisi....	59
B. Görüşümüz	60
III. DENKLEŞTİRME İSTEMİ VE FRANCHISE ALANIN DENKLEŞTİRME İSTEMİNİN KOŞULLARI.....	61
A. Karşılaştırmalı Hukukta Denkleştirme İstemi	61
1. Kıta Avrupası Hukuku	61
2. Serbest Çalışan Ticaret Acenteleri Hakkında Avrupa Topluluğu Yönergesi.....	67
3. Anglo Sakson Hukuku	71
B. Türk Hukuku'nda Denkleştirme İstemi	75
1. eTTK Döneminde Denkleştirme İstemi	75
a. Genel Olarak.....	75
b. Yargıtay'ın Yaklaşımı	77
2. TTK 122. Hükmü Uyarınca Denkleştirme İstemi.....	80
a. Yasal Düzenleme.....	80
b. Düzenlemenin Gelişimi.....	84
c. Düzenlemeye Öğretide Getirilen Eleştiriler.....	87
3. Denkleştirme İsteminin Acentelik Benzeri İlişkilere Uygulanması.....	88
C. Franchise Alanın Denkleştirme İsteminin Koşulları.....	91
1. TTK m.122/5 Hükmünde Aranılan Şartlar	92
a. Benzerlik.....	92
b. Tekel Hakkı.....	96
c. Süreklilik	99
d. Hakkaniyet.....	99
2. TTK m. 122 Hükmü Uyarınca Aranılan Şartlar	101
a. Sözleşmenin Denkleştirme İstemine Hak Kazandıracak Şekilde Sona Ermesi.....	101

aa. Sözleşmenin Sürenin Dolması Nedeniyle Sona Ermesi.....	102
bb. Sözleşmenin Ölüm, Kısıtlanma yahut İflas Nedeniyle Sona Ermesi	104
cc. Sözleşmenin İkale Yoluyla Sona Ermesi.....	107
dd. Sözleşmenin Olağan Fesih ile Sona Ermesi.....	107
ee. Sözleşmenin Olağanüstü Fesih ile Sona Ermesi	110
i. Franchise Alanın Olağanüstü Fesih Sebepleri....	111
ii. Franchise Verenın Olağanüstü Fesih Sebepleri.	112
ff. Sözleşmenin Geçersizliği.....	117
gg. Bazı Özel Durumlar	118
i. Sözleşmenin Üçüncü Kişiyeye Devri.....	118
ii. Sözleşmenin Kısmi Sona Ermesi	119
iii. Sözleşmenin Deneme Süresinde Sona Ermesi... ..	120
b. Franchise Verenın, Franchise Alanın Kazandırdığı Yeni Müşteriler Sayesinde Önemli Menfaatler Elde Ediyor Olması	122
aa. Franchise Alanın Yeni Müşteriler Kazandırması	122
bb. Franchise Verenın Önemli Menfaat Elde Ediyor Olması	127
c. Franchise Alanın Kayba Uğraması.....	130
d. Franchise Alana Denkleştirme Bedeli Ödenmesinin Hakkaniyete Uygun Olması	132
3. Tekel Hakkını Haiz Olmayan Franchise Sözleşmelerinde Denkleştirme İstemi Sorunu.....	137
a. Sorunun Tespiti.....	137
b. Çözüm Önerimiz.....	137
aa. TTK m.122/5 Hükmünde Değişiklik	137
bb. Tartışılması Gereken Bir Başka Çözüm Yöntemi: Kıyas	138

BÖLÜM III

DENKLEŞTİRME İSTEMİNİN

HESAPLANMASI

I. GENEL OLARAK	141
II. HESAPLAMA YÖNTEMİ.....	142
A. Karşılaştırmalı Hukukta.....	142
B. Türk Hukuku'nda.....	146
1. Ham Karşılığın Hesaplanması	147
a. Müvekkilin Elde Ettiği Menfaatin Tespiti.....	148
b. Acentenin Kaybının Tespiti.....	152
2. Hakkaniyet Denetimi.....	153
3. Denkleştirme Bedelinin Üst Sınıra Göre Düzenlenmesi	156
C. Tek Satıcılık ve Franchise Sözleşmesi Açısından Denkleştirme İsteminin Hesaplanmasında Özellik Arz Eden Durumlar	158
III. DENKLEŞTİRME İSTEMİNİN HESAPLANMASINA İLİŞKİN UYGULAMALAR.....	160
A. Mahkeme Kararları.....	160
1. Karşılaştırmalı Hukuk	160
2. Türk Hukuku.....	162
B. Örnek Olaylar.....	166

BÖLÜM IV

DENKLEŞTİRME İSTEMİNİN DİĞER

ÖZELLİKLERİ VE DAVA YOLUYLA İLERİ

SÜRÜLMESİ

I. DENKLEŞTİRME İSTEMİNİN DİĞER ÖZELLİKLERİ	169
A. Denkleştirme İsteminden Önceden Vazgeçilememesi.....	169
1. Denkleştirme İstemine Müdahale Eden Sözleşme Hükümleri.....	171

2. Denkleştirme İsteminin Sözleşme Sırasında Ödenmesi	173
B. Denkleştirme İsteminin İleri Sürülme Süresi	173
1. Türk Öğretisi.....	174
2. Türk Yargısı.....	176
3. Görüşümüz	177
II. DENKLEŞTİRME İSTEMİNİN DAVA YOLUYLA İLERİ SÜRÜLMESİ.....	178
A. Yetkili ve Görevli Mahkeme	178
B. Denkleştirme İsteminin Belirsiz Alacak Davasına Konu Olması	178
1. Belirsiz Alacak Davası	179
2. Kısmi Dava.....	181
3. Öğretideki Görüşler.....	182
4. Türk Yargısının Yaklaşımı.....	183
5. Hukuk Dairesi de yakın tarihli bir içtihadında, belirsiz alacak davasına dair önemli tespitlerde bulunduğundan sonra somut uyuşmazlıkta denkleştirme isteminde bulunulan davanın belirsiz alacak davası olarak açılamayacağına hükmetmiştir:.....	184
6. Görüşümüz	185
III. DENKLEŞTİRME İSTEMİ İLE HUKUK SEÇİMİ VE TAHKİM ŞARTININ İLİŞKİSİ.....	186
SONUÇ	187
KAYNAKÇA	193
Ek: Serbest Çalışan Ticaret Acenteleri Hakkında Avrupa Topluluğu Acentelik Yönergesi	203